

ZOLCZER PÉTER

NYELVTANULÁSI STRATÉGIÁK (3. RÉSZ)

Cikkünk előző két részében Benny Lewis és Timothy Doner nyelvtanulási stratégiáit taglaltuk, melyekben főszerepet kapott a motiváció, valamint a nyelvtanulással kapcsolatos számos tévhit. Ebben a részben Chris Lonsdale megközelítését vesszük górcső alá, melyet egy, a hongkongi Lingnan Egyetemen tartott előadásában fejt ki részletesen.

Lonsdale előadását azzal kezdi, hogy már fiatal korában erősen foglalkoztatta őt, mivel lehetne felgyorsítani a tanulás folyamatát. Miután rájött, hogy az akkoriban elterjedt orosz módszer (Hypnopaedia) – mely szerint alvás közben hangfelvételtől képesek vagyunk tanulni – nem működik, ideiglenesen feladta a válasz keresését. Később (1981-ben) Kínába került, és megfogadta, hogy két éven belül megtanul folyékonyan kínaiul (ami az akkori felfogás szerint lehetetlen volt). Mivel Lonsdale jártas volt a nyelvészetben és a pszichológiában is, a kutatások gyakorlatba helyezésével képes volt 6 hónap alatt elsajátítani a kínai nyelvet. A kezdeti kérdését tehát így fogalmazta át: Hogyan lehet gyorsan és hatékonyan nyelvet tanulni?

A kérdés megválaszolására előtt felhívja a figyelmünket két tévhitre (ahogy azt Lewis és Doner is tették): nincs olyan, hogy nyelvi érzék, és olyan sem, hogy az idegennyelvi környezettől természetes úton megtanuljuk az idegen nyelvet.

Lonsdale szerint 5 elvet kell követnünk a sikeres nyelvsajátítás megvalósításához:

1. Tartalmi relevancia – rendkívül fontos, hogy a megtanulni kívánt idegen nyelvet relevánsá, fontossá tegyük magunk számára, legyen szó külső „nyomásról” (pl. munkahelyi követelmény) vagy belső motivációról (pl. egyéni célok). A nyelvtanulás akkor

lesz hatékony, ha annak tartalma releváns számunkra.

2. A nyelv mint eszköz – a nyelv a kommunikáció eszköze. Ha nem esz-közként használjuk, nem használjuk ki az általa biztosított lehetőségeket sem, ezzel hátráltatva a nyelvtanulás folyamatát. Kommunikáljunk már az első pillanattól.

3. Nyelvi megértés – Lonsdale egyetért a nyelvész Stephen Krashen elméletével, mely szerint a nyelv elsajátítását leginkább az értelmezhető bemenet (comprehensible input) segíti elő. Nem a nyelvtanból kell kiindulnunk, hanem a megértésből (úgy, mint ahogyan a gyerekek is tanulják saját anyanyelvüket).

4. Testbeszéd – figyelniünk kell saját és mások testbeszédére, hiszen ez egy jelentős részét teszi ki a kommunikációnak. „Mégfájdultak arcunk izmai a napi nyelvtanulás után? Gratulálok, jó úton halad, hiszen a beszédhez arcunk mind a 43 izmát használunk kell!”

5. Pszicho-fiziológiai (testi-lelki) állapot – ha mérgesek, szomorúak, feszültek, éhesek vagyunk, nem lesz hatékony a nyelvtanulás. Ügyeljünk arra, hogy testi-lelki állapotunk harmóniában legyen. A nyelvtanulás elején rengetegszer esünk majd a többértelműség csapdájába. Ne engedjük, hogy ez feszültté tegyen minket, hiszen természetes velejárója a nyelvtanulásnak.

Öt elve alapján Lonsdale-nek 7 tanácsa van minden nyelvtanuló számára, amelyeket ha betartunk, szerinte nyelvtanulási folyamatunk gyors és hatékony lesz:

1. Hallgassunk sokat – tegyük ki magunkat a nyelvi bemenet hatásának maximális mértékben. Használjuk ki az internet és a multimédia lehetőségeit. Nem baj, ha (még) nem értjük a tartalmat, de hozzászokunk a hanglej-

téshez, a beszédstílusokhoz, a ritmus-hoz, valamint felfigyelünk az ismétlődő mintákra.

2. Figyeljünk a jelentésre, még akkor is, ha nem ismerjük az adott szót, fogalmat, kifejezést. A testbeszéd is rengeteget elárul, hiszen a kommunikáció fontos eleme.

3. Párosítsuk azt, amit tudunk – ha már tudunk 10 igét, 10 főnevet és 10 melléknevet, 1000 különböző dolgot tudunk mondani. Ne féljünk olyan formákat létrehozni, amelyekben nem vagyunk biztosak.

4. Összpontosítsunk a nyelv „magjára” – minden nyelvnek van egy alapszó-kincse (az angolnak pl. 3000 szó), amellyel szinte minden alapvető, hétköznapi megnyilvánulásra tesz minket képessé.

5. Keressünk valakit, aki odaadóan segít, ha kommunikációs partnerre van szükségünk.

6. Figyeljünk az anyanyelvi beszélők mimikájára – a kiejtésünket könnyen tökéletesíthetjük azzal, ha egészen egyszerűen megpróbáljuk lemásolni az anyanyelvi beszélők szájmozgását.

7. Építsünk közvetlen kapcsolatot a fogalmak és azok mentális reprezentációi között, ezzel jelentősen hatékonyabbá tehetjük a memorizálást.

Ahogy azt cikksorozatunk előző két részében is hangsúlyoztuk, nagyon fontos, hogy minél több stratégiát kipróbáljunk, amikor idegen nyelvet tanulunk. Minél több módszerrel találkozunk, annál biztosabban találjuk meg a különböző módszerek azon technikáit, amelyek gyorsá, hatékonyá és élvezetessé teszik majd számunkra is egy idegen nyelv tanulását.

FORRÁSOK:

■ Chris Lonsdale, How to learn any language in six months, TEDxLingnanUniversity, elérhető: <https://www.youtube.com/watch?v=d0yGdNEWdn0>.